

Brev til redaksjonen

114561

Norges krig og okkupasjon

Hr. redaktør.

Professor Skodvin svarer meg i Aftenposten 4. februar. Han stiller opp 5 punkter angående kapitulasjonen i Trondheim 10. juni '40, som jeg ikke erklærer meg uenig i, selv om jeg naturligvis ikke kan si at ja, slik og bare slik kan det henge sammen. (Det kan forøvrig heller ikke professor Skodvin, hvilket han gjør oppmerksom på ved å bruke vendingen: «Det er sannsynleg.»)

Men så later professoren til å mene at dersom jeg ikke erklærer meg helt eller delvis uenig i de 5 punkter, så er jeg automatisk enig i følgende: «avtaletekstene er endra fordi dei tyske forhandlarane må kjende til at avtalen ikkje kunne gjelda for alle norske styrkar.»

Siden undertegnet avtaletekst innleder med «Die gesamten norwegischen Streitkräfte legen die Waffen nieder...» er det umulig «Waffen nieder...» er det mulig for meg å følge professoren så langt. Han må simpelthen ha foretatt seg noe mod logikken, som får stå for hans egen regning.

Hans neste avsnitt dreier seg om opplysninger som de norske forhandlerne, ifølge Skodvin, ga til de tyske forhandlerne, nemlig at Konge og Regjering hadde forlatt landet og aktet å føre krigen videre, og at de norske forhandlerne bare hadde fullmakt til å ordne avvikling av de stridskreftene som var tilbake.

Jeg skulle tro at når professor Skodvin skriver at dette er klart dokumentert, så tenker han også på de norske forhandlerens fremstilling her. Kanskje han ikke gjør det. I allfall vil jeg referere litt fra general Erich Buschenhagens brev til statsstipendiat i historie, Sverre Hartmann, 6. juni 1969. (Aktuell nr. 38, 1970). Det var som kjent Buschenhagen som ledet den tyske forhandlingsdelegasjonen og underskrev kapitulasjonsdokumentet. Han kan ikke mistenkes for noen som helst interessebetont erindringsforskyvning. (Alle understrekinger Buschenhagens.):

«For vurderingen av betydningen av og gyldighetsområdet for kapitulasjonsavtalen i Trondheim kan etter min mening utelukkende den ordlyd som de befullmektigede representanter for de to parter undertegnet den 10. 6. 1940, ha relevans.»

Avtalen tok sikte på «... ikke bare 6. divisjon, men samtlige norske stridskrefter...»

General Buschenhagen påpeker så en rekke logiske følger av den totale kapitulasjonen. Professor Skodvin kjenner dem vel — og flere til?

Det virker som om professor Skodvin er kommet i skade for å overbetone betydningen av hva

Konge og Regjering, og for den saks skyld de norske forhandlerne, sa eller ikke sa i anledning av kapitulasjonen. Hovedsaken er, etter min mening, ikke hvorfor avtaleteksten ble endret litt, kanskje forsterket litt, men at den ble undertegnet.

Og hovedsaken i denne debatten er hvordan professor Skodvin for endringen kan kalle dokumentet en avtale om total og endelig kapitulasjon, og etter endringen tvertimot kaller det en avtale om avgrenset kapitulasjon. All den stund endringen bare er formell og ikke reell.

Nørholm, 5. februar.

Arild Hamsun.

6. divisjon og «freden» i 1940

Hr. redaktør.

Som en av de junior offiserer som i 1940 hadde æren og gleden av å tjenestgjøre ved daværende oberst-øyntant R. Roscher-Nielsens stab, har jeg lest professor Magne Skodvins artikler med stor interesse.

Med disse artikler som grunnlag lovpriser Arild Hamsun i et innlegg 2. februar d.å. tyskernes nøyaktighet og spør:

«Er det ikke rimelig, forsiktig sagt, å gå ut ifra at hvis det hadde vært meningen å endre kapitulasjonsdokumentet til bare å omfatte 6. divisjon så ville dette blitt gjort i presise formuleringer? Hva man enn kan si om tyskerne, nøyaktige er og var de.»

Meg bekjent var det oberst-øyntant Roscher-Nielsen som undertegnet dette dokumentet.

Når det er Arild Hamsun så om å gjøre i Aftenposten å rose fienden for hans nøyaktighet, burde vel vi andre nordmenn i all anstendighets navn fremme en takk og anerkjennelse til vår norske forhandler, nåværende general-major R. Roscher-Nielsen for hans nøyaktighet. Meg bekjent åpner dette dokumentet som omhandler våpen-nedleggelsen slik:

«I betraktning av den norske 6. divisjons tapre holdning innrømmes den for våpnenes nedleggelse følgende ærefulle betingelser:

1. Samtlige norske stridskrefter (Die gesamten norwegischen Streitkräfte) legger våpnene ned...»

Med norsk militær nøyaktighet står her altså at det er den norske 6. divisjon som innrømmes disse ærefulle betingelser. Klarere kan dette neppe uttrykkes.

Det er således ikke et dokument som omhandler en total norsk kapitulasjon, men en lokal avtale mellom den norske 6. divisjon og fienden.

Idag vet vi at tyskerne skrev et utkast til total kapitulasjon i Oslo 9. juni 1940, altså samme dag som general Ruge sto frem i den norske radioen i Tromsø og sa bl. a.:

«Men krigen fortsetter på andre fronter — nordmenn er med i striden der...»

At det totale kapitulasjonsdokumentet ble endret, sier seg selv. General-major R. Roscher-Nielsen fortjener stor takk og

honor for sin nøyaktighet, og ros for å ha oppnådd ærefulle betingelser for sin avdeling.

Høvik, 5. februar.

Anton H. Jacobsen.